

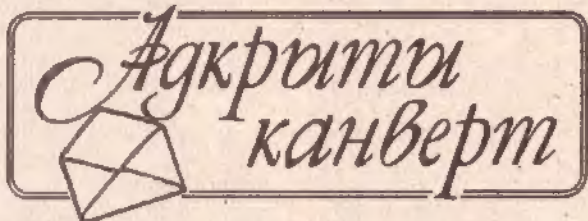
Мінская праўда

Газета заснавана
1 лістапада 1950 года

Аўторак, 13 снежня 1994 года

№ 133 (10833)

Цана 80 руб.

СЫНЫ ГЛЯДЗЯЦЬ НА БАЦЬКОЎ

Для мяне тая сусветная была знаходкай, адкрыццём. У сваім родным Случку, дзе пачуць сёння беларускае слова на вуліцы, у аўтобусах, магазінах, бібліятэках амаль немагчыма, сусветна маладою сям'ёй, у якой усе размаўляюць паміж сабой на матчынай мове.

Хто ж гэтыя людзі? Случчане Уладзімір і Людміла Койкі. Ён працуе кіраўніком вытворча-камерцыйнай фірмы. Яна — планавік у камерцыйным банку. Маюць двух сыноў: Рамана і Яна, сямі і трох гадоў. Бацькі, Уладзімір і Людміла, па сацыяльнаму статусу — вясковыя. З малаком маці перанялі мову сваю. Не выражаль яе і калі сталі гараджанамі. Іх сыны ў сваю чаргу глядзяць на тату і маму.

Яныж калі Койкі жылі ў Салігорску, сына Рамана ўладкавалі ў дзіцячы сад. Хлопчык задаваў тон у сваёй групе добрым вымаўленнем беларускіх слоў. За што, дарэчы, выхавальніца зробіла яму напамінак: «Не разгаварвай заўсёды на базарным ладзе». Хлопчык дома сказаў маці: «Не падаў болей да «брыдак» цёткі». Бацьку даваўся ісці ў садзік дзіячыраць канфіліт.

Цяпер жа трохгадовы Ян наведвае ў дзіцячым садзіку групу, дзе ўсе размаўляюць па-беларуску. А калі з татам заходзяць яны да мамы на работу і хлопчык пачынае ічабітаць на роднай мове, супрацоўніцы банка прасяць: «Людміла Васільеўна, няхай Янкі яшчэ што-небудзь нам раскажа. Так прыгожа ў яго атрымліваецца».

Шкада, але для многіх сёння ў нашым горадзе матчына мова — чужая і неспраўная. І гэта на Случчыне, адкуль у літаратуру прайшло не меней трох дзесяткаў пісьмемнікаў: Антон Аляхна, Васіль Вітка, Алёна Васіленка і іншыя. Горка і крыўда, калі сустракаеш на вуліцы праставіўка інтэлігентны, старошага пакалення ці сучасніка — і амаль ніхто з іх не можа ці не жадае размаўляць з табой «на роўных», па-беларуску. А той-сёй нават кніжне крыўдае: «Мне ваш беларускі лад не прыймаецца».

Ці, скажам, у нашым Доме культуры на ветары, арганізаваным з нагоды 77-й гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі мінскай суполкай ПКБ і савета ветэранам, на сцене былі вывешаны два сцягі — неіснуючыя ў СССР і БССР. Месца для Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь не знайшлася.

Міхась ТЫЧЫНА.
г.Случы.

Личное мнение

ХОРОШАЯ МИНА ПРИ ПЛОХОЙ ИГРЕ

Выступая по республиканскому радио, М.Чигирь оповестил сограждан, что процесс либерализации ценообразования будет продолжен. Аргументировал он этот шаг правительства разницей цен на основные продукты питания в Беларуси и сопредельных республиках, что приводит к вывозу отечественной продукции за рубеж. Что ж, такое объяснение можно было бы принять. Но... при одном условии: если вместе с повышением цен соответственно будет повышена и заработная плата граждан Беларуси. Если же последнее не предполагается (а оно не предполагается), то зачем же делать хорошую мину при плохой игре? Нельзя же, в самом деле, до бесконечности обманывать народ. Нужно сказать ему прямо и открыто: что повелел Международный валютный фонд, а позволить себе роскошь проводить независимую экономическую политику Беларусь не в состоянии.

Конечно, признать это трудно, ибо тогда возникает естественный и неизбежный вопрос: в чем же реально, т.е. не на словах, а на деле, выражается наша «незалежнасць»? Признать это — значит признать полнейший крах той политики, которую проводило руководство республики в последние годы с подачи политдилетанта г-на Шушкевича и его «собратьев» из БНФ. Но разве сколько-нибудь изменить ситуацию к лучшему то, что мы по-прежнему будем, подобно страусу, прятать голову в песок? Нисколько, только усугубит — кто бы ни пришел к власти: БНФ, ПКБ или партия любителей пива. Мы — между молотом и наковальней. Международный валютный фонд ставит нас, как нашкодивших мальчишек, в угол. Г-н Чигирь молвит со товарищи морщит нос, перебирая, что из национального достояния белорусов пригодило для погашения долга, а что нет. Где же выход? Взять у Международного валютного фонда

очередной кредит и заткнуть пасть черномырдинскому газпромскому Молоху? Но что это даст? Выскочив на время из пасти этого Молоха, мы попадем в еще более прожорливую пасть транснационального валютного Левиафана. Пример Бразилии — другим наука.

А, может быть, хватит, господа, экспериментировать над людьми? Не пора ли честно признать: Беларусь не готова к полномасштабным межгосударственным отношениям. Мужественно признав это, ставит вопрос о полноценной экономической и политической интеграции Беларуси, России и Украины. Иного выхода нет — ни у Беларуси, ни у России, ни у Украины. В конце концов, что важнее: суверенитет наших народов или суверенитет наших чиновников?

Понимаю, для «незалежных» наших чиновников, плодящихся в последние годы со скоростью болезнетворных бактерий, это чревато потерей кресел, в которых они так уютно «обустроились», и за эту свою «уласную незалежнасць» они будут отстреливаться до последнего живого белоруса, до последнего живого россиянина, до последнего живого украинца. Но тогда пусть вступит в свою законную силу народная дипломатия, право народа защищать свою жизнь и жизнь своих детей.

Я призываю нашего президента возглавить этот процесс. Он — поистине народный президент, его место среди народа, а не среди окончательно свесившихся с жиру и от собственного величия чиновников. Когда-то Русь объединил Киев, потом Москва. Не настал ли черед Минску?

Валентин АКУЛОВ,
доктор философских наук,
профессор.

ЕШ, ДЫ НЕ ПАДАВІСЯ

Старасць — не радасць. Гэта праўда. Дойгімі во-сесцімі і змовімі намі не спіцца мне, усё маё жыццё праходзіць перад вачыма. Прыходзіць і адыходзіць думі.

Сёння толькі і чую: раформы, рынак, дэмакратыя, суверэнітэт, правы чалавека, адраджэнне. Што ж прынеслі яны простым людзям?

Правы чалавека, сапраўды, пахвырыліся. І я, карыстаючыся гэтым, смела выказваю свае думкі.

А адраджэнне? Вось гэтага, прабачце, не разумею. Я.Купала, Я.Колас у сваіх творах вельмі прудзіва апісалі жыццё беларусаў да савецкай улады. Ды і я сама добра памятаю, як мая мама хадзіла ў лікбез: вучыла чытаць і пісаць непісьменных. Памятаю сялянскія хаты без падлогі, з лучынай на прыпечку. І цяжкае ваеннае, пасляваеннае жыццё.

Думаю, галоўнае сёння не адраджэньне, а развіццё, паліп-шэнне тое добрае, што было дасягнута раней.

Разважаю далей: суверэнітэт, рынак, раформы. Не так даўно нас лчылі вяркай, сапраўды су-верэнітай дзяржавай. З ёй лічыўся ўвесь свет, яна сама многім краінам дапамагала. Ця-пер ужо нам дапамагаюць, а са-біста мне з кожным месяцам жыцця ўсё горш і горш. Ра-формы вярбаваў народ, паз-бавілі яго права кіраваць дзяржавай. Раформы і рынак

пазбаўляюць нас і спакойнай старасці.

Як жа можна спакойна паміраць, калі ішча дзяржава, што той жакар па працягнутай рукою, усё нешта выпраўляе. І да нас усё вяртаецца і вяртаецца з прыгожай упакуюч. Вось я купіла алей. А па радзіме чую, што паступіла вяркай яго пар-тыя з павышанай колькасцю хімічных элементаў, небяспеч-ных для жыцця. Так што еш, ды толькі не падавіся.

Звяртаюся да ўсіх сумленных людзей, каму раформы нічога не далі: яшчэ і яшчэ раз усё до-бра абдумайце, перш чым гала-саваць у час чарговых выбараў нашага парламента.

Таіса РЫБАКОВА.
г.Клец.

Ад АўТАРА. Ганарар прашу пакінуць на патрэбы рэдакцыі.

Рабілі ўколы, аблягчалі пакуты

Іншы раз да-водзіцца чуць пра ўрачоў, медысцы-ну, фельчараў, якія не-тактоўна, груба стаўляцца да хворых. Есць, вядома, такія парушальнікі клі-ты Гіпакрата і ў на-шым раёне. Але я ха-чу расказаць аб сумленных і сардэ-ч-ных людзях.

На працягу апошніх пяці га-доў здароўе майёй жонкі Фені Іванавы Волкавай пагоршы-лася, 17 лютага гэтага года яна памерла. Не дапамагі мі-кстуры, вяркалі намагаю-ны медыцынскі Ляўбанскай раён-на-скай.

І ўсё ж я ўдзячы за клопат медсест-рам і фельчарам Яўгеніі Ва-раб'евай, Жанне Гербавіч, Іне Аляхавіч, Віктару Да-танку і іншым. Два месяцы прыязджалі медыкі з рай-цэн-тра ў нашы Сарачы, рабілі жонцы ўколы, аблягчалі яе па-куты. Пабыў у нас і аўтарытэты ўрач П.Л.Дзя-лендзік.

Дарэчы, у мінулым годзе з-за траўмы рукі мне давалася дзесяць дзён працы ў Са-ноўскай участковай вальніцы № 2. Да ўсіх хворых медыкі ста-віліся ўважліва. Як тут не ўспомніць добрым словам за-гадчыцу аддзялення Яўгенію Іванаву Журавель, медсест-ру Ніну Рыгораўну Татур і Марыю Іванаву Клячкову...

У цяперашні час калі час асабліва часта задумваешся над тым, што добрае, уважлівае адносіны лека-ра — таксама цудоўнае лякарст-ва.

Іосіф ШАПЛЫКА.
в.Сарачы
Ляўбанскага раёна.

Старшыня Мінскага аблвыканкома ПЁТУХ ПЁТР ПЯТРОВІЧ

Як мы паведамылі ўжо, XVIII нечарговая сесія аблас-нога Савета дэпутатаў зацвердзіла старшынёй Мінскага аблвыканкома П.П.Пётуха. Змяшчаем біяграфічныя звесткі пра яго.

Нарадзіўся Пётр Пятровіч у 1950 годзе ў в. Валікія Жаберы-чы Крупскага раёна ў сям'і селянскай сям'і. Закончыў сярэднюю школу, службу ў Савецкай Арміі. З 1971 па 1978 год працаваў майстрам, тэхнолагам, намеснікам начальніка цэха, на-чальнікам цэха Барысаўскага заводу аўтааўтамабільнага электра-абсталявання. Потым — на партыйнай рабоце: намеснік загадчыка аддзела Барысаўскага гаркома КПБ, сакратар парт-кома вытворчага аб'яднання «Барысаўпраў», другі сакратар гаркома. Выбраўся першым намеснікам старшынёй, старшынёй Барысаўскага гарвыканкома. З 1991 года — намеснік стар-шыні Дзяржкампрама Беларусі, затым — прэзідэнт канцэрна «Белмашспром».

П.П.Пётух закончыў у 1978 годзе без адрыўу ад вытворчасці Беларускі політэхнічны інстытут і ў 1989 годзе — Мінскую вы-шэйшую партыйную школу, атрымаўшы спецыяльнасці інжынера-механіка і выкладчыка грамадскіх дысцыплін.

Узнагароджаны медалём.

Жанаты. З жонкай Валентынай Іванавой маюць дачку-школьніцу.

9 снежня 1994 года нечарговая сесія абласнога Савета па прапанове Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэвіча за-цвердзіла Пётра Пятровіча Пётуха старшынёй Мінскага аблвы-канкома.

Розкага павышэння тарыфаў на жыллёва- камунальныя паслугі НЕ БУДЗЕ

Кабінет Міністраў Беларусі прыняў пастанову, якая пра-дугледжвае ўвядзенне ў рас-публіцы з 1 студзеня 1995 года сістэмы прадстаўлення гра-мадзянам безнаплатных субсідый на аплату жылля і камунальных паслуг. І калі ў падобнай пастанове ад 31 каст-рычніка планавалася, што з 1 студзеня ўсе затраты на ўтрыманне жылля і каму-нальных паслугі поўнасцю па-крываюцца насельніцтвам, то першым жа пунктам цяпер-ашняй пастановы ўрада адмя-няе і гэта.

Такім чынам, можна кан-статаваць, што розкага павы-шэння тарыфаў не будзе. Вырашана, што яны будуць адпавядаць пастапна на пра-цягу ўсяго наступнага года. І калі зараз гранічны ўзровень плаціжоў насельніцтва ў агульным аб'ёме пакрыцця затрат на ўтрыманне жылля і камунальных паслугам скла-дае каля 10 працэнтаў, то са студзеня плануецца дасягну-ць да 15 працэнтаў. Астатнія затраты па-ранейшаму бу-дуць пакрытыя за кошт да-датчых жыллёва-камунальных гаспадарак з дзяржаўнага бюджэту.

ФАКТЫ ПАДЗЕЙ АРГУМЕНТЫ МЕРКАВАННІ

Чарнобылю прысвячаецца

Міжнародны салон «Сучас-ная медыцына — Чарнобылю» пройдзе ў Мінску з 13 па 16 снежня. Арганізатарамі вы-ступілі Міністэрства аховы здароўя, Акадэмія навук рас-публікі і выставачная кампанія «Экспасервіс». Мэта выставкі — прадставіць рынак тавараў, абсталявання і паслуг прад-прыемстваў СНД і замежных фірм, якія вырабляюць мед-тэхніку, інструментарый, фар-макалагічныя прэпараты, што дазваляюць умацаванню здароўя і лячэнню хворых на-вядуць, у тым ліку і выключна-вынікі чарнобыльскай ава-рыі.

У рабоце салона прымуць удзел больш як 60 розных прадпрыемстваў і фірм, у тым ліку з Германіі, Літвы, Фран-цыі, Японіі, Югаславіі, Ізраіля і Эстоніі. Сярод іх такія вядомыя ўсім свеце прадпрыемствы, як французская «П'ер Фабр», які гэтымі днямі адкрывае ў Мінску сваю аптэку, японская «Токіо Боэі», якое працуе на рынку былога СССР з 1967 го-да, група «Бафур Інсен», што

ўваходзіць у дзесятку буйней-шых фармацэўтычных кам-паній Францыі, а таксама шырокавядомае ў свеце на-мецкае гандлёвае таварства «Гермед». У той жа час папо-ву ўдзельнікі складуць белар-ускія фірмы, «Варта азна-чыць», што Рэ-спубліканскі выставачны цэнтр (былая ВДНГ) і ВК «Экспа-сервіс» аказалі бесплатныя паслугі беларускім дзяр-жаўным прадпрыемствам, каб яны маглі ў поўным аб'ёме прадставіць сваю прадукцыю і адначасова пазнаёміцца з да-сягненнямі іншых удзельні-каў салона. Дарэчы, агульная сума гэтых бесплатных паслуг роўная прыкладна 7 тысячам долараў.

У рамках міжнароднага са-лона пройдзе семінар, пры-свечаны эфектыўным метадам лячэння і дапамогі лекава-му прэпарату і медыцынскага абсталявання. У ім прымуць удзел прадстаўнікі Расіі, Літвы, Украіны.

БЕЛІНФАРМ.

Новая газета — «Товарищ»

Секреты ЦК ПКБ В.Н.Новикову в Министерстве культуры и печати было вручено свидетельство № 1000 о регистра-ции газеты белорусских коммунистов под названием «Товарищ».

Это издание будет выходить пять раз в неделю форматом газеты «Правда» на русском и белорусском языках. Глав-ная задача этого печатного органа — пропаганда принци-пов подлинной демократии, борьба за социальную справедливость и гуманизм, утверждение социалистиче-ского пути развития общества, защита людей труда.

Первый номер этой газеты планируется выпустить к III съезду ПКБ, который состоится 17—18 декабря с.г.

/Наш корр./

Кримінал-тэлетайп з Салігорска

Людзі гінуць за метал

За крадзеж каларытных металаў ужо асуджаны некалькі чалавек. Але «медная ліхаманка» не спыня-ецца. За палатом, пад аховай, на тэ-рыторыі малочнага /завода

знаходзіцца кабель зварачнага апа-рата, які належаў малому прадпры-емству «Беларусь». Некай раніцай гаспадары не ўбачылі яго на месцы...

А непадалёку, на тэрыторыі вядо-лай сааднай арганізацыі, работнікі міліцыі ноччу ў «Жыгулях» знайшлі некалькі мяшкоў, на-поўненых каларытным металам. На-палітчане, каму яны належалі, не ад-клікнуўся ніхто. Хаця ўладальнікі аўтамабіля, вядома, устанавіць ня-чужае...

За ўсё плаціць трэба

Гэтую ісціну, відаць, забыў тры-цціадзяткагодны Мікалай Б. А, можа, ведаў, ды не меў да таго сродкаў, бо нідзе не прадаваў. І ў вольны час амуручаў з Ірынай Т.

Чымсьці мужык усё ж не дагадзіў сваёй сужэнцы. За што і пап-лаціўся. Ірына схавала нож. І Мікалая даставілі ў бальніцу з пара-неным жывотам. Што ж, і ў каханні патрэбна акуратнасць, разважаў ісць.

Ну і хамут

Здаецца, у нашым грамадстве зноў ствараецца ровалюцыйная сітуацыя.

Пачынаецца экспрапрыяцыя «кула-коў». Азін з жыхароў вёскі Акцябр займае аж два хамуты, палыную лямпу і іншую прыватную ўласнасць... А аднойчы заглянуў у хлэў — замok сарваны, ні хамуту, ні лямпы...

Работнікі міліцыі «экспрапрыя-та-раў» вылічылі хутка. Ім аказаліся мясцовы бядняк, пятцідзесяцігадовы Мікалай Б. Хамуты вярнулі на мес-ца. Злодзей пакараны. У першую чаргу маральна.

Ногі мае, ногі...

Словы гэтыя трыццацігадовы ра-боты Случкага аўтарамонтажнага за-вода Леанід К. вымаўляў з вялікай крыўдай у голасе. Бо сапраўды, па-д-валі ногі мужыка.

А пачыналася ўсё быццам бы над-рэзана ў Салігорску, на міні-рынку каля магазіна «Юбілейны», Леанід, выбраўшы момант, схавіў бляншанку з раставаральнай кавай з прылаўка. І даў лататы. Але ўстаўся крык, яго тут жа заавалі.

Вядома, ногі нічога не вартыя...

Будуць шашлык

Наўрад ці ў нашы дні ёсць такое, чаго б яшчэ не кралі. Адчыніла жы-харка вёскі Ананчыцы хляпчук і ад-разу убачыла, што няма яе самага лепшага барана і авечкі. Агульнай вагой каля сотні кілаграмаў і кошт-там больш за 400 тысяч рублёў.

3 юбілеем!

Наш чалавек са «Звязды»

Гэтымі днямі вядомаму беларускаму журналісту Івану Кандратавічу Казло-ву споўняецца 75 гадоў.

Дойгі час ён працаваў у «Звяздзе», але не меней таго — у «Мінскай праўдзе». Быў карэспандэнтам газеты па Нясвіжскаму кусту, у апа-ра-це рэдакцыі. Дасціпныя фельетоны, актуальныя карэспандэнцыі, зместуныя артыкулы за подпісам «Я.Казлоў», не перабольшва-ем, заўсёды выклікалі жывы водгук у чытачоў.

Іван Кандратавіч на-радзіўся на Капыльшчыне, у Доктаравічах. У Міншчыну ўлюбёны ўсё жыццё. Тут ён партызаніў, тут нарадзіліся яго дзеці, тут ён прышоў у жур-налістыку. Да Янкі Казлова, чалавека добразычлівага, па-мяркоўнага, з тонкім гумар-ам, выдатнага знаўцы беларускай мовы, заўжды цягнуцца сябры, якіх у яго вельмі шмат, маладыя жур-налісты.

Калектыў «Мінскай праўды» віншавае Івана Кан-дратавіча Казлова з юбілеем, жадае моцнага здароўя, і няхай ніколі не заржаве яго таленавітае пяро!

Сацыяльныя грані вёскі

КАЛГАС ДА ЧАЛАВЕКА БЛІЖЭЙ

Асноўныя пастаўшчыкі сыравіны для вытворчасці прадук-таў харчавання — калгасы і саўтасы, жыхары вёскі. І ім вельмі крыўда, што ў сельскіх магазінах надзвычай абме-жаваны асартымент прадуктаў. Калі ж дадаць, што цэны тут значна вышэйшыя, а зарплата ніжэйшая, чым у горадзе, цяжка сказаць: для большасці жыхароў вёскі тая прад-дукцыя проста недаступная.

Вось чаму развіццю асабістых гаспадарак сваіх пра-цаўнікоў мы пастаянна ўдзяляем увагу, — гаворыць старшы-ня прафсаюзнага камітэта калгаса «Шацк» Пухавіцкага раёна А.А.Бенеш. — І ў гэтым нас падтрымлівае праўленне гаспадаркі.

Сёння ў прыватным сектары жыхароў населеных пунктаў Шацкага сельсавета 319 гадоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 312 кароў, 879 свіней, 68 — авечак, звыш 50 коз, 14 ко-ней. У параўнанні з 1990 годам колькасць усіх відаў жывёлы на падворках прыкметна павялічылася. Толькі сёлета калгас прадаў вясковым 19 нецеляў, 74 парасцік.

Вядома, жыццё трэба карміць. Але не кожнаму пад сілу назапасіць фуражу. Асабліва адзіночым людзям. І тут на да-памогу прыходзіць калгас. Па лютынай цане членам гаспа-даркі (як працуючым, так і пенсіянерам) прададзена сёлета па 300 кілаграмаў збожжа, бесплатна выдадзеныя паша для пасбы жывёлы. Той, хто заключыў дагавор на вырошчванне кармавых караняплодаў, атрымаў бесплатна 20 працэнтаў іх валавога збору. Для працуючых калгаснікаў з першага ўкосу траў выдадзены па 30 сенокосаў сенажаці. Стымулявалася і за-дача малака: усе, хто прадаваў яго лішкі дзяржаве, атрымалі за кожныя 100 кілаграмаў 2 соткі сенажаці. Таму насельніцтва ахвотна прадавала малако: ужо 87 тон яго закупіў калгас.

Так што ў вясковыя вёскі можа быць і малако, і мяса. Толькі не лянуся на ўласным падворку, — працягвае Антаніна Аляксандраўна. — А калгас заўжды дапаможа, не пакіне ў бядзе.

І сапраўды, у апошні час вясковыя больш спадзяюцца на дапамогу з боку калгасаў і саўтасаў, чым урада, які такі да-лёкі ад іх праблем.

Мікалай ГРЫГАРОВІЧ.

Пагрэўся — ажно мароз па скуры

Мікалаю Х., работаму ліцейна-механічнага завода, здавалася, што ён зусім ненадоўга пакідаў сваю кватэру. І замкнуў яе. А вярнуўся — няма тэлевізара, двух ложкаў, шафы з адзеннем.

Згарэла ўсё. У літаральным сэн-се. Бо Мікалай перад гэтым кары-стаўся электрагравальнай. А выключыць яе забыў. Ну а далей — справа вядомае: грэлку замкнула, полымя...

Не размінуліся

Здаецца, якую хуткасць можна развіць у вёсцы на веласіпедзе? Ці на трактары? Аказваецца, даноўлі неаб-спечную. Ва ўсіхкіх мялаку, два-цціадзяткагодны Анатоль Б., жыхар вёскі Скаўшын, запамінаў гэта надойта. Бо менавіта ён, едучы на ве-ласіпедзе, сутыкнуўся з трактарам. Трактару нічога, а Анатоль апы-нуўся ў бальніцы са страсеннем маз-гоў і пераламамі рэбраў.

Цікава, што як трактарыст, так і веласіпедыст былі дварозья. Ды не-асцярожныя.

Пасля крытыкі

«МЯНЕ ЗАВАЛІЛІ ПЯСКОМ І ЦІНАЙ»

Пад такім загалоўкам 1 лістапада гэтага года ў «Мінскай праўдзе» было змешчана пісьмо жыхаркі г.Дзяржынска Н.Макоўскай. Жанчына скардзілася: калі ў 1992 годзе чысцілі дні рэчкі, якая працякае побач з яе домам, увесць пясч, шкло і іншы хлам звалілі на яе ўчастку. Нават новая агароджа

не вытрымала — знікла. Рэдакцыя атрымала адказ на крытычнае выступленне з Дзяржынскага гарадскога вытворчага аб'яднання жыллёва-камуналь-ных гаспадарак. У ім паведамляецца: тунт ля дома Н.Макоўскай прыбраны, агароджа адрамантавана.

г. Мінск, пр-т Машэрава, 23,
корпус 1, комн. 622.
Тел. (0172) 76-13-36, 23-32-29,
факс (0172) 26-92-95.

Землі калгаса "Радзіма" ўшчыльную прылітаюць да райцэнтра. Тут шмат суседзяў. У засушлівыя гады (якім быў і сёлета), вядома ж, высокіх урадкаў не атрымаеш. І ўсё ж на круг выйшла па 37,6 цэнтнера збожжавых, 128 — бульбы, 190 — цукровых буракоў. Няблага ўраджэй лён, караняплоды.

Гаспадарка спецыялізуецца на вырошчванні насення збожжавых культур. Таму і пастараліся прадаць дзяржаве 1.700 тон азімай пшаніцы, ячменю, жыта вышэйшых рэпрадукцый. Аднак крыўда наясноў, што на канец кастрычніка запавяшчаны калгасу прадпрыемства па перапрацоўцы сельгаспрадукцыі скала каля 200 мільёнаў рублёў. Грошы абсярнваюцца. Ужо цяпер, каб купіць літр бензіну, трэба прадаць 8—10 літраў малака. За што набываць паліва, будматэрыялы, «мінералку»? Як разлічвацца з людзьмі па зарплате? Парадокс: бываюць ані, калі няма чаго заліваць у бензабакі аўтамабіляў.

■ АПК і рынак

Не растуць каўбасы ў агародчыку,

або Крыўдна вяскоўцам, калі заробленыя іх мазолістымі рукамі грошы своечасова не вяртаюць дзяржаўныя прадпрыемствы

Жыццё не спыніўся. Хочам мы таго ці не, а трэба думаць, як перажываць. Заключана падрыхтоўка жыццёлагадоўчых форм да стойлавага ўтрымання статка. Паколькі дапушчана зніжэнне вытворчасці малака і мяса, вырашана абнавіць матэрыялы пагадоў кароў. Закуплены ў агракамбінат «Сноў» 50 цялушак, якія маюць высокі генетычны патэнцыял. Маладняк ад уласных кароў рэзца на асабістых ўлік, утрымліваюцца на лепшым кармавым рацыёне. Асабілыя клопат — кармацэх. Раней запустілі іх у дзяржэніе было проста. Цяпер жа, каб набыць залатасці да саломарэзіі або да атэргатаў па заробленым караняплодаў, даводзіцца ехаць у райцэнтр, каб купіць што-небудзь з адзінкі для свайх малышоў (жонка ў адрэзным водпуску, на руках двое дзяцей). Жыве сям'я ў вясцы Шаўковіч, шмат няручнасцей. «Мне б кватэру мець, як у Гродзе», — не раз гаворыў ён К.Гарбузу. І вось мара спраўдзілася. У вёсцы Малева калгас пабудоваў двухкватэрны дом. Тут справіць наваёна Шаўковіч. Праўда, давядзецца некаторыя адрэзачныя работы выконваць самому (матэрыялы калгас забя-

печвае). Наогул, хоць са скрышам, але тое-сёе ў гаспадарцы будуча. У вёсцы Саская Ліпка растуць тры аднаквартэрыяныя дамы. Заключана ўзвядзенне гаспадарчым спосабам урачэбнай амбулаторыі. (Адапце неабходнасць з-за лёгкага недамагання ехаць у раённую бальніцу). Вялікія надзеі ўскладаюць калгаснікі на гандлёвы цэнтр. Яго будзе МПМК-217 за сродкі Міністэрства сельскай гаспадаркі рэспублікі. Пад адным дахам будуць два магазіны, сталовая, гасцініца. На жаль, тэмпы работ на гэтым аб'екце не высокія (фінансы паступаюць нерэгулярна).

Засок на карні былі комплексны прыёмы пункт. Дырэцыя РКБ не мае сродкаў, каб падтрымліваць яго. Ды і пасуці вельмі дарагія. Калгас узяў на свой баланс гэты аб'ект, закупіў абсталяванне. Цяпер тут шыюць рабочае аздэнне для кадраў выдучых прафесій. Могуць выканаць і больш складаныя заказы, па жаданню вяскоўцаў.

Жыццё не спыніўся. У вёсцы гуляюць выскелі, радзіны, праводзіны ў армію. Калгас дапамагае людзям чым можа: выдае збожжа, фураж для

жывёлы, цукар, грэцкія крупы, мук, агародніну... Без калгаса мы б вельмі гаравалі, — сказаў адзін з адрэзачных пенсіянераў. — Таму нават мы, састарэлыя людзі, ідзем па магчымасці на працу. Усе, хто можа, трымае кароў, свіней, птушак. Многія нават даюць парсюкоў у нарыхтоўчую кантору або прадаюць на базары.

Крыўдна жыць без грошай, асабліва калі яны ўжо заробленыя. І ўсё ж у той дзень, калі быў у гаспадарцы, пранеслася чутка, што пэўную суму вяртае цукровы камбінат. Значыць, можна будзе ўздыхнуць з палёгкай. Набыць трохі паліва, выдаць людзям зарплату. Трэба ўключаць сродкі, каб гаспадарка нармальна жыла і развівалася.

Канстанцін ПРЫЕМКА.
Нясвіжскі раён.

■ Падзея тыдня

Грошы будуць у тых, у каго яны ёсць

На мінулым тыдні галоўнай падзеяй на фінансавым рынку стаў чацвёрты выпуск дзяржаўных кароткатэрміновых аблігацый на суму 20 мільярд рублёў. Спецыялісты чакалі пэўных цяжкасцей з размяшчэннем выпуску, бо да апошняга дня пэўныя асобы інвестары не атрымалі ад Мініфіна пісьмовых умоў размяшчэння сродкаў.

Але апасенні аказаліся дарэзнымі. Умовы размяшчэння ДКА былі наагул лепшыя, чым у паліграфічных выпусках. Да аднаго банкруцтва да іх быў скарачэнне тэрмін пераводу грошай інвестарамі.

Прыемнай нечаканасцю з'явілася і тое, што пры мінімальным кошы аблігацый 10 тысяч рублёў была ўстаноўлена рыса адсячэння на мяжы 5,5 тысячы рублёў, што адпавядае размяшчэнню інвестарам сродкаў пад 351 працэнт гадавы. Такім чынам, дзяржава, звярнуўшыся за пазыкай да банкаў і фінансавых кампаній, дала магчымасць банкам і кампаніям набыць зарэзачы.

Згодна з правіламі і умовамі размяшчэння ДКА лічыцца, што тарті адбыліся, калі выкуплена не менш як 10 працэнтаў аблігацый. У першы ж дзень тарту быў размяшчаны практычна ўвесь выпуск. Трэба адзначыць актыўны ўдзел у тарты Белпрамбудбанка. Толькі адна яго заяўка магла б забяспечыць неабходны мінімум куплі аблігацый, каб тарт лічыўся удалым.

Актыўна размяшчалі свае сродкі ў ДКА Знешэканомбанк, банк «Беларусь»,

Павел ВЕРАБ'ЕЎ.

■ В партыях і движениях

ЧТОБЫ "ЗАЯЦ" ВСТАЛ НА ЛАПЫ

Признание белорусского «зайца» единственным платежным средством на территории Беларуси еще больше понизило его курс, как по отношению к иностранной валюте, так и по отношению к российскому рублю.

Как сообщил руководитель пресс-службы Славянского собора «Белая Русь» Владимир Моисенко, единственным реальным возможным выходом из краха финансовой системы республики Славянский собор «Белая Русь» считает возобновление переговоров с Российской Федерацией о введении единой денежной системы, что, по мнению партии, поможет восстановить разорванные экономические связи, облегчит сбыт изготовленной продукции и повысит уровень жизни населения. Таким образом начнет выполняться поддержка народом предвыборная программа президента.

/НАШ КОРР./

Навіны Гродзеншчыны

ПРЫРОДА ПАД АХОВАЙ

Гідралагічны заказнік «Навасёлкі» створаны ў Ашмянскім раёне. Рашэннем мясцовых улад тут забаронены меліярацыйныя работы, высека дрэў і кустоў, іншыя віды гаспадарчай дзейнасці. Зроблена гэта для стабілізацыі воднага рэжыму ў пойме рэчкі Алянік і возера Аскоўчы. Заказнік займае некалькі дзесяткаў гектараў.

СТВОРАНА ЛІТОўСКАЕ ТАВАРЫСТВА

Садзейнічаць нацыянальнаму адраджэнню заклікана Літоўскае культурна-асветніцкае таварыства, якое створана ў прыгранічным Воранаўскім раёне Гродзеншчыны. Аб'яднаўшы некалькі дзесяткаў чалавек, яно ставіць сваёй мэтай вывучэнне мовы, гісторыі, звычаяў і культуры літоўскага народа. У вёсцы Пеляся працуе няпоўная сярэдняя школа, дзе выкладанне вывядзеца па-літоўску. Намечана адкрыццё такіх класаў і факультатываў у іншых месцах, дзе кампанія пражывае літоўскае насельніцтва. Арганізаваны камітэт таварыства, які ставіць аналагічныя мэты, з'явіўся і ў Гродне. Дарчы, такое таварыства тут дзейнічала яшчэ да вайны.

ЗАПРАШАЕ "КОТ І САБАКА"

Магазін з назвай «Кот і сабака» адкрыўся на адной з вуліц у Гродне. Тут можна набыць для братоў нашых меншых не толькі любімую «амуліцу», але і прадукты харчавання, вітамінныя і мінеральныя дабавкі, прычым для жывёл рознага ўзросту. Многія з прапанаваных тавараў выпускалі і паставілі за межамі фірмы. Таму каштуюць яны нятанна. Напрыклад, кош за лаву, прызначаны для адпачынку каліняў і чытанкоў, абыдзецца пакупнікам у 5,500 беларускіх рублёў. Ёсць у магазіне таксама секцыя для хатніх птушак.

БЕЛІНФАРМ.

■ Актуальнае інтэрв'ю

Іван Антоненкаў:

ПАТРЭБНЫ НЕ ВЫКАНАЎЦЫ, ПАТРЭБНЫ ГАСПАДАРЫ

Хто ведае: не было б неперадказальнага Хрушчова з яго заклікам: «Сельскагаспадарчыя ВНУ і тэхнікумы — на вёску!» — магчыма, лёс прадастаў бы Івану Платонавічу Антоненкаву зусім іншы шлях. А, можа, і наадварот: хрушчоўская ініцыятыва толькі крышчу «спраміта» тую сытуацыю, па якой даўно ішоў хлопек «з сям'і» вяснянскіх дзяцей. Ішоў праз любімую кніжнічку ў роднай вёсцы Васылюка на Мясіслаўшчыне, праз Віцебскі ветэрынарыны інстытут, дзе вучыўся, а затым і працаваў, праз аспірантуру, нарэшце, праз Чэрвеньскі райком партыі, дзе меў даволі перспектывную пасаду сакратара райкома.

Як бы там ні было, а ўжо каля 30 гадоў І.П.Антоненкаў на выкладчыцкай рабоце і з іх 20 гадоў узначальвае Беларускі заводны сельскагаспадарчы тэхнікум — азізную і ў гэтым сэнсе унікальную навуковую ўстанову, якая вучыць «розуму» людзей тэхнікумы. Іван Платонавіч тэхнікум пачынаў будаваць, папярэда. Але і цяпер не самазадаволен ад здымае плады з раней пасадажнага «саду» заводнай агра-арнаў адукацыі, а пэсідзі, дарэда, і па-бачкоўску шануе кожнае яго дрэва. І нават калі ўслед за Бальзакам сцяварае, што «галоўную, калі не адзіную прынаду ў жыцці бачыць у жанчыне», пры ўсёй яго сур'ёзнасці скажана не гэта прымаць без разумнага таго, што ў ім ёсць пэўная порцыя гумару. Бо «прынада» ў выглядзе тэхнікума так ці інакш выхо-дзіць на першае месца. Кажуць: работа — другі дом. У дачыненні ж да асобы Івана Платонавіча Антоненкава можна канстатаваць: для яго работа — родны дом.

З гэтым чалавекам, «дырэктарам многіх дырэктараў» маючы на ўвазе выпускнікоў тэхнікума, нават пра самыя будзёныя справы гутарыць прыемна і павучальна. — Іван Платонавіч, у некалькіх словах: што такое БЗСТГ?

— Наш тэхнікум займае асобае месца ў сістэме сельскагаспадарчай адукацыі рэспублікі.

За гады існавання ён спраўна выконваў дзяржаўны заказ свайго часу: рыхтаваў дысцыплінаваных, тэхналагічна траматых выканаўцаў рацённа-прынтыя вышэйшайшымі арганізмамі. Мы паслякова змагаліся за выкананне павяшчых паказчыкаў, якія характарызуюць работу любой навукаўнай установы (працэнт які на сесію, адсёў, друкагодніцтва, якасная паспяховасць і г.д.), і неадразува займаў прызвышчы месцы ў штотаводным сацыялістычным спаборніцтве.

Цяпер сацыяльна-эканамічная сітуацыя ў рэспубліцы змянілася. Змяніліся і эканамічныя адносіны ў вёсцы. Ідзе працэс стварэння самастойных сельскагаспадарчых гаспадарак. Ды і ў калгасах і саўгасах унутрыгаспадарчы рэалізацыя ўсё больш самастойнасці структурным падраздзяленням. З'явіліся людзі, якія свядома вырашлі працаваць на зямлі: арандатар, які наважваецца выйсці з буйной гаспадаркі; гараджанін, які бярэ ў арэнду зямлю ў калгаса ці саўгаса; былы военнаслужачы, які вырашае звязаць свой лёс з сельскай гаспадаркай. Інакш кажучы, фарміруецца новая катэгорыя землепрацоўшчынаў-гаспадароў, а не выканаўцаў. Аднак спецыялісты ў іх адчуваюць недахоп спецыяльных ведаў і ўмення. І задача нашага тэхнікума — даць ім гэтыя веда.

— Аднак гэтка ж задача

Фота Анатоля БАСАВА.

Гутарыў Мікалай КАРОЛЬ.

ёсць людзі, якія адначасова і працуюць, і вучацца, ёсць сета курсав, дзе работнік можа павысіць сваю кваліфікацыю без адрыву ад асноўнай дзейнасці. Да нас прыязджалі англічане, амерыканцы, галандцы, чэхі, палікі, і ўсе яны з разуменнем і адорэннем ставіліся да нашай метадыкі. Безумоўна, навучанне па заважнай схеме мае сваю спецыфіку. І ў поўнай меры рэалізаваць яе можна ў спецыялізаваанай навукаўнай установе, якой і з'яўляецца наш тэхнікум.

Галоўнае тут — найбольш эфектыўнае выкарыстанне вучэбнага часу. Забеспечыць гэта можна аптымальнымі метадыкамі на аснове навейшых дасягненняў сельскагаспадарчай і педагогічнай навукі, умелым паваротам вучэбнага матэрыялу. Побач з традыцыйнымі формамі навукаўнай работы (агледзім лекцыі, семінары, заняткі, лабараторна-практычныя заданні) мы шырока выкарыстоўваем урокі на вытворчасці, дзелавыя гульні. Абсталяваны камп'ютэрны клас, і ў навукаўцы ёсць магчымасць набыць навыкі работы на камп'ютэры.

Важна таксама, што навукаўны працэс ідзе не толькі ў час лабараторна-экзаменацыйнай сесіі. Ён працягваецца і ў міжсесійны перыяд. Навучэнцы маюць магчымасць у любы час прыходзіць у інтэрнаце і атрымаць вычарпальную кансультацыю па ўсіх прадметах.

Сацыяльна-эканамічныя змены ў вёсцы, ад якіх яны заваралі, запатрабавалі ад нас, змен не толькі ў змесце і формах навукаўнай, але і ў яго напрыхках. Па якіх спецыялістаў апошнім часам ідзе падрыхтоўка кадраў?

— Тэхнікум вядзе навучанне па спецыяльнасцях «Агра-номія», «Затэхнія», «Арганізацыя работы сельскагаспадарчых (фермерскіх) гаспадарак», «Бухгалтэрыя ўліку, аналіз і аўдыт». Вядома, існуючы пералік сесіі не ў поўнай меры адпавядае патрэбам аграпрамысловага комплексу. Таму мы рыхтуем дакументацыю і абгрунтаванне неабходнасці адкрыцця новых спецыяльнасцей. У прыватнасці: «Захоўванне і перапрацоўка сельскагаспадарчых прадукцый», «Арганізацыя камерцыйнай дзейнасці сельскагаспадарчых прадпрыемстваў», «Сельскагаспадарчы радыёлыгія».

«Правазнаўства». Тым больш што матэрыяльная база дазваляе гэта зрабіць.

Хачу падкрэсліць: сёлетна ўсе спецыялісты, акрамя бухгалтэрскага ўліку, уступныя экзамены не праводзіліся. За іх запісаны адзіны выпускныя экзамены за сярэдняй або базавую школу. А запісаны ў тэхнікум вядзецца па выніках гутаркі. І наогул, на наш погляд, уступныя экзамены па заважнай сістэме навукаўнага адмяніць. Іх павінна замяніць разгорнутая сістэма ўваходнага кантролю, якая дае магчымасць вызначыць матывацыю паступлення на вучобу, асобныя характарыстыкі аб'ектаў, магчымасць яго работы на кіруючай пасадзе. Менавіта вынікі такой «экзаменацый» павінны вызначыць, каго вучыць.

— Іван Платонавіч, а ці будуць жадаючыя вучыцца? Не сакрэт, што ў ходзе

навукаўнага вучэння, яна патрэбна перш за ўсё дзяржаве, якая спадзяецца ўсё ж адрадыць вёску, зрабіць сельскагаспадарчую вытворчасць больш эфектыўнай. Без адукаваных спецыялістаў, без гаспадароў-таварарыяў гэта проста немагчыма.

Словам, трэба ўсяляк стымуляваць вучобу. Яна патрэбна не толькі самым малым людзям, яна патрэбна перш за ўсё дзяржаве, якая спадзяецца ўсё ж адрадыць вёску, зрабіць сельскагаспадарчую вытворчасць больш эфектыўнай. Без адукаваных спецыялістаў, без гаспадароў-таварарыяў гэта проста немагчыма.

Напрыклад, аглядаць праезд на сесію і з сесіі, г.зн. у два канцы, захоўваць на час сесіі заработную плату ў размер 100 працэнтаў і ўсталяваць яе размер у залежнасці ад напаставы. Нешта на кшталт павышанай стыпендыі на студэнтаў.

Словам, трэба ўсяляк стымуляваць вучобу. Яна патрэбна не толькі самым малым людзям, яна патрэбна перш за ўсё дзяржаве, якая спадзяецца ўсё ж адрадыць вёску, зрабіць сельскагаспадарчую вытворчасць больш эфектыўнай. Без адукаваных спецыялістаў, без гаспадароў-таварарыяў гэта проста немагчыма.

■ Криминальная агрессия

БОРЬБА — ПРЕРОГАТИВА МИЛИЦИИ

Взгляд на проблему заместителя начальника УВД облисполкома Е.Н.Леукина

— Самый неблагоприятный год по количеству совершенных преступлений за весь период близится к концу. Если добавить к этому высокую латентность некоторых видов преступлений (взятки, замаскированные хищения, злоупотребления в кредитно-финансовой и банковской сферах), то картина будет еще более утраченной. На наш взгляд, Евгений Николаевич, это конец конца или у общества есть шанс на выздоровление?

— При всей сложности складывающейся в области оперативной обстановки милиция вместе с другими правоохранительными органами контролирует криминальную ситуацию и наращивает усилия в борьбе с преступностью.

Прогнозирование создавшегося положения, изучение негативных тенденций, причин, обусловивших сложившиеся обстановку, разработку и осуществление ряда организационных и практических мер по активизации борьбы с правонарушителями и преступностью, укреплению законности и правопорядка. Многие тенденции четко прослеживаются, поддаются прогнозированию, а, значит, и влиянию на их развитие.

— Где ны едешь, где ны идешь, обязательно разговор заходит о кражах...

— Анализировать состояние правопорядка в комплексе, следует отметить, что особое влияние на криминальную

ситуацию оказывают имущественные преступления, и в первую очередь кражи личного имущества граждан. В нынешнем году их удельный вес в структуре всей преступности составил 71,8 процента, а рост — 24,6 процента.

Кражи из квартир, домов и дачных домов составляют 42,6 процента от общей массы фактов посягательства на личное имущество. В связи с бурным развитием индивидуального строительства резко возросло количество посягательств на эти объекты. Если дачные участки хоть кое-как охраняются, то вновь отведенные участки не охраняются вообще.

Одну из возможных мер защиты населения от преступных посягательств мы видим в создании сети участков милиции. В ноябре все органы внутренних дел республики начали перестраиваться на участковый метод работы милиции общественной безопасности. На наш взгляд, эта форма позволит максимально приблизить милиционера к населению, оперативно реагировать на заявления и сообщения о любых, даже незначительных, нарушениях порядка.

Вторая проблема — кражи государственного и общественного имущества. Очевидно, что без принятия закона о профилитации, без повышения ответственности руководителей за состояние сохранности собственности на объектах хозяйствования эту проблему не решить. Если бы руководитель знал, что по-

сле второй-третьей кражи на предприятии он будет освобожден от работы, положение изменилось бы к лучшему.

— Но ведь можно противостоять преступнику. Для того и создана специализированная служба объединения «Охрана».

— «Охрана» охраняет 3,738 объектов, предотвращено 258 краж имущества, на месте преступления задержан 591 гражданин, раскрыто 474 преступления.

Несмотря на надежность защиты охраняемых объектов милиционными нарядами и техническими средствами охраны, отдельные хозяйственные организации под видом неадекватности расценивают договоры и становятся беззащитными перед преступными элементами.

Так, в Березино руководством оптово-торговой базы райпотребсоюза был расторгнут договор с отделением охраны и, как следствие, через несколько дней с этого объекта было совершено хищение товарно-материальных ценностей на более чем 250 тысяч рублей. Кража не раскрыта. Аналогичное преступление совершено на заводе «Автогидроусилитель» в Борисове, где по инициативе администрации завода были расторгнуты договорные отношения с отделением охраны. По инициативе руководителей различных форм собственности из-под охраны убито 155 объектов, в то время как совершенно 3,490 хищений государственного и общественного имущества.

— Настоящим бедствием стала практика грабительско-го вывоза за пределы области и республики цветных металлов, в то время как многие предприятия вынуждены протестовать по причине их отсутствия. Как идет борьба в этом направлении?

— Пресечено 14 случаев незаконного вывоза этой продукции, в том числе 18 тонн никеля, 160 тонн меди и металлов на ее основе. В отношении виновных лиц, как по фактам вывоза, так и совершенных хищений, возбуждено 36 уголовных дел. Государству возвращено 178 тонн цветных металлов на один миллиард рублей.

Очень серьезно стоит проблема краж цветных металлов с различных объектов и коммуникаций. Это линии связи, кабели на строительных объектах, оборудование насосных станций. Всего зарегистрировано 241 факт с прямым ущербом свыше 540 миллионов рублей. А кто подсчитает ущерб от простоев, ремонта, повреждений дефицитного оборудования? Раскрыто 127 преступлений, привлечено 113 человек. Выход — категорический запрет всех видов деятельности, связанных с закупкой, утилизацией цветных металлов. Предложения внесены в Министерство внутренних дел.

Много делается по предупреждению хищений и разбавлению горюче-смазочных материалов. Проверено 8 нефтебаз, 40 автозаправочных станций и более 350 хранилищ и складов. Пресечено 658 административных правонарушений, в том числе 537 фактов незаконного отпуска и приобретения ГСМ. По 32 фактам возбуждены уголовные дела.

— Анализ причин ухудшения криминальной обстановки в области будет неполным без отражения ущерба, нанесенного пожарам, гибелью и травмированием людей на дорогах.

— Ущерб от пожаров составил около 3-х миллиардов рублей. Жертвами огня стали 102 человека, в том числе 10 детей. Сложная обстановка с пожарами складывается на объектах сельского хозяйства, образования, общепита, за жилищно-коммунального хозяйства. Наибольшее количество пожаров зарегистрировано в Минском, Борисовском, Молодечненском, Пуховичском, Слуцком, Смолевичском, Солигорском районах.

Основными причинами сложившегося положения являются низкая дисциплина на производстве, недостаточный уровень противопожарной защиты объектов, слабая техническая оснащенность пожарных подразделений и служб, прекращение функционирования и сокращение сельских пожарных формирований.

С начала года в области уничтожено огнем 57 жилищно-коммунальных строений, погибло 148 животных, в золу и дым превратились 3 тысячи тонн грубых кормов.

По-прежнему на государственные объекты не выполняются в полном объеме предлагаемые госпредназ-

ром мероприятия. В нынешнем году остались нереализованными 76 тысяч предложений по усилению противопожарной защиты. Во многих хозяйствах с нарушением норм и правил пожарной безопасности используются теплопроизводящие и котельные установки. Отсутствуют простейшие пожарные водоемы, а водонапорные башни не приспособлены для забора воды пожарными автомобилями, не утеплены. Не хватает искрогасителей, противоскользящего оборудования. В настоящее время дефицит огнетушителей всех марок по отрядам народного хозяйства области составляет 50 тысяч штук, а стоимость их немалая.

Гибель и травмирование людей, механические повреждения транспортных средств, дорожных сооружений наносят невосполнимый моральный и материальный ущерб, как отдельным гражданам, так и государству в целом. Согласно существующей методике, ущерб от гибели людей и автомобилей на дорогах области составил по прямым непредвиденным потерям около 7 миллионов долларов США, а с учетом косвенных затрат — порядка 70 миллионов долларов США.

Положение дел на дорогах требует восстановления стационарных постов, а в комплексе — создания дорожной службы милиции, в структуре которой необходимы участки милиции как на магистральных, так и на основных трассах.

Ирина АНДРЕЕВА.

“Утаймавальнікі веласінегаў”

Скажыце, хто з нас у «застойныя гады» замыкаў веласіпеды на ланцуг? Хіба што начытаўшыся замежных дэ-тэктываў. Цяпер такая ж радзакца — веласіпеды на вуліцы без замка. Затое звычайная з’ява — яго крадзеж. Ланцуг? Дык яго абшугамі перакруціць можна. Замком у калідоры, дзе «велікі» стаяць? А для чаго адмыцкі? І радзі дзень у звадкаў Салігорскага адрэда ўнутраных спраў не бывае паведамленняў аб крадзяжах гэтага самага экалагічна чыстага транспарту.

— А нядаўна да нас прыйшоў грамадзянін і паскардзіўся: замкнуў веласіпед на ланцуг да невялікага пласта, выйшаў з магазіна — ні веласіпеды, ні пласта, — расказвае апэратыўны ўпаўнаважаны кримінальнага вышукі Уладзімір Абрамовіч. — На аднаго з такіх зладзеў нядаўна я перадаў матэрыялы ў суд, 26 гадоў. Малады, здаровы... Прызанаўся, што ўкраў 18 веласіпеды. Крадзеж васымі мы даказалі.

Ігар К. ужо паўтара года нідзе не працуе. У судэсудзі з горадам вёсцы Мядзельцы займаў сужыцельку. Якая і дапамагала яму «увадзіць» веласіпеды. Здабывалі іх у асноўным каля магазінаў. Падцікну Ігара, што тхосціць не замкнуў веласіпед на ланцуг, у сядло — і ходу. Праз паўгадзіны ў другім канцы горада прапаноўваў яго за паўцены. Таўмачу: ні за што не прадаў бы, ды грошы вельмі патрэбны. Дакументы на транспарт пакупнікі тавараў патрабавалі рэдка. Цікава, што калі Ігара высачылі і арыштоўвалі ў час рэалізацыі чужых рэчаў, яго сужыцелька вартвала чарговы ўкрадзены веласіпед. Убачыўшы, што напарнік у руках міліцыі, наўсёкі не кінулася. «Трафей» рэалізаваў і дадому спакойна падаўся.

Яшчэ аднаго «утаймавальніка» веласіпеды «раскруціў» старшы оперуўпаўнаважаны Сяргей Лахвіч. Злодзею падтрышлі. У сакавіку толькі вярнуўся з калоніі. Паўтара года суд «адмерваў» яму менавіта за крадзеж веласіпеды. І зноў — за старое. Прызанаўся, што за летні сезон сцёрнуў за дзвесці веласіпеды. Божа, што за крадзежам збіраўся «завязваць». Але вярнуўся з месц зняволення, а воля сустрача не вельмі ветаіла. Няма прапісці ў горадзе, зразумела — і работы. Туляўся на вэксале. Без грошай. Некя убачыў дронна пастаўлены веласіпед. Падшпоў. Націснуў на педалі. Прадаў. І ўсё зноў лайшло па старой каліне...

Крадзеж, вядома, ніякага апраўдання быць не можа. І ўсё ж тое, што колькасць украдзеных веласіпеды расце прапарцыйнальна ўзросту беспрацоў, прымушае ўсіх нас сур’ёзна задумацца. У першую чаргу асоб, якія стаяць ля дзяржаўнага руля.

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

■ Шыварат-навыварат

У ВЕСЦЫ Часы жыўе М.М.Ахрымен, энергічны, спартыўнага складу мужчына. Да пенсіі яму яшчэ даўка, але на грамадскай працы ніхто не бачыць. За кошт чаго жыве? Наблага зарабляе жонка /яна працуе даяркай/, плюс прысдазібы ўчастак.

Не першы год Ахрымен, як сума жартуючы ў вёсцы, «наводзіў у гаспадарыні парад». З дапамогай пра. Піша ў розны інстанцыі, у тым ліку і ў КДБ, пісьмы-размысы. Аб чым? Ну хача б аб тым, што «не туды пайшло сучое малако», што на яго продажы нагрэў рукі старшынства праўлення І.В.Горбач. Кампетэнтная праверка ўстанавіла, што малако гэтае было сапраўды рэалізавана і што вырочка пайшла на закуп паліва /аб чым ёсць адпаведныя дакументы/, Калі б прастойвалі 3-а за недахопу дызпаліва трактары, то Міхайлу Міхайлавічу таксама, мусіць, было б аб чым пісаць...

І яшчэ «сігналаў» Ахрымен пра не-парадкі на ферме. І праўда, там хапае цяжкасцей: дарагія электрычныя, паліва, не хапае паўнацэннага кармоў, хачцелася б лепшай арганізацыі працы... Дык, можа, Міхайлу Міхайлавічу закасаць рукавы, разам з жонкай прысціць у дзх жывёладоўлі ды тое-сёе паправіць? Яго энергія і спрыт, думаем, спатрэбіліся б.

«Барацьбіт за праўду» выступае апошнім часам у ролі заступніка сваіх аднавяскоўцаў Людмілы Ляснік і Уладзіміра Прышчэпы: «Ім няма дзе жыць, ім патрэбна асабістая кватэра». Але што гэта за сям’я? Прышчэпа кінуў жонку і сем’ю /! дзяцей ва ўзросце ад двух да дванаціці гадоў, Ляснік таксама «падзяліла папалам» з былым мужам чыяврых дзяцей. Жывуць «маладожоны» ў роднай хаце Ляснік /маці яе памерла/. У закладчыні галоўнага юрыста ўпраўлення райсельсаха М.Жука, які правяраў гэты факт, гаворыцца: «Заява М.Ахрымені не мае пад сабой падставы. Згодна з артыкулам 541 Грамадзянскага кодэкса РБ Ляснік

з’яўляецца наследніцай і ўладальніцай дома маці».

Здавалася б, усё зразумела: сям’я мае хату — і няхай жыве. І ўсё ж праўленне калгаса, каб расставіць усё кропкі над «і», выносіць гэтае пытанне на сваё пасяджэнне. Вёска, як вядома, чужына рэзуге на несправядлівасць і амаральныя паводзіны людзей. Праўленцы прыгадалі Прышчэпу, што ён ужо двойчы быў выключаны з калгаса, будучы слесарам, да-

сімвалічную цану /вядома ж, атрымала яе і сям’я Ахрымені/.

Землі ў гаспадарыні, бадай, самая бедная ў раёне, азішны ў 34 балы. І ўсё ж дзякуючы належнай аграгэаграфіі сярэдняй ўрадкай збожжавых за п’яць гадоў склаў 35,2 цэнтнера, бульбы — 150, цукровых буракоў — 249 цэнтнераў.

..2 снежня адбылося пасяджэнне праўлення калгаса. Разам з іншымі пытаннямі разглядалі і чарговую скаргу Ахрымені. Вырашана выключыць яго з членаў калгаса, бо ніякага ўдзелу ў працы больш трох гадоў ён не прымае, а толькі «будаваўшы калектыв». Дарчы, начальнік ўпраўлення райсельсаха М.Гадун асабіста вызначыў нядаўна ў гутарках з хлебарабамі «ступень праўдзівасці» скаргаў пацвердзіліся.

А вось што скажаў старшыня райвыканкома А.М.Рубанік: — Канешне, Горбач — не анёл, ёсць, але і ва ўсіх людзей, у яго пэўныя хібы ў рабоце. У прыгатаванні, не заўсёды падключае да вырашэння тых ці іншых пытанняў членаў праўлення, імяцца сам усюды паспеш. Сёння ж пры такіх фінансавых цяжкасцях ён часам ідзе на рызыку. Але ж з ім можна працаваць што гадоў. Круціцца. Нават на веснавыя палывы работы ўжо назапашана паліва. Развіваецца гаспадарка больш-менш стабільна. Гэта многае значыць.

У заклоччэнне вось аб чым хачелася б сказаць: калгас «Праца» — аддалена гаспадарка ў раёне. Усе правяраючы едучы сюды на аўтамашынах, расходуць дарэмна такі дарагі бензін. Дык, можа, зрабіць так, каб за паліва плаціў з уласнай кішэнні той, хто паклібінічае?

Аляксандр ЖУКОЎСкі, Канстанцін ПРЫЁМКА.

Р.С. Пасля чарговых наскокаў «прадаўцаўніка» І.В.Горбач злёг у балыніцу...

ПАРУШЫНКА ў чужым воку, або Чаго «едучы» праверкі ў калгас «Праца» Клепкага раёна

пускаў праўду, п’янік, пераведзены ў паловодную брыгаду з апошнім папярэджаннем. І, вядома ж, рашэнне праўлення было аналагічным заключэнню юрыста. Хача тут яго пашкадавалі, не выключылі з членаў калгаса.

У гутарцы з намі Ахрымен сцвярджаў, што «Горбача ніхто не выбіраў /! на пасаду старшын, што ён развальвае эканоміку»...

Парадокс! Вось гадоў Іван Віктаравіч цягне налёгі «воз» кіраўніка гаспадаркі. Раз у тры гады — справаздачна-выбарныя сходы. Людзі даяркаю яму, бо ён разам са спецыялістамі шмат чаго карыснага зрабіў у калектыве. Дастаткова сказаць, што вырас цэлы жылы пасёлак, што ўсе калды вядучых прафесій забяспечаны кватэрамі, у тым ліку і трактарыст Віктар Ахрымен, сын Міхайла Міхайлавіча. Ва ўсіх вёсках заасфальтаваны вуліцы. Праведзена рэканструкцыя фермы. Нават цыпер, у складаных умовах, калгас не дапусціў зніжэння пагалоўя кароў, свіней.

Не кідаюць тут у бідзе вясюлькаў. У палых севазаворту сеюць па 10—15 сотак ячменю і прадаюць збожжа за

Аляксандр ЖУКОЎСкі, Канстанцін ПРЫЁМКА.

Р.С. Пасля чарговых наскокаў «прадаўцаўніка» І.В.Горбач злёг у балыніцу...

Фридрих-Вильгельм, король прусский...

О Фридрихе-Вильгельме мы знаем из истории как о чрезвычайно воинственном короле. Впрочем, таковы были и другие прусские монархи. Каждый из них стремился реализовать голубую мечту: сделать великим если не само королевство, то хотя бы самого себя. Набор имен королей-милитаристов был ограничен до предела: Фридрих или Вильгельм, иногда Фридрих-Вильгельм. Так, Фридрих-Вильгельм, отец Фридриха II, уделял огромное внимание военному ремеслу, искусству строевого шага, он лично следил за подбором солдат. И порой это приводило к весьма курьезным ситуациям...

Фридрих-Вильгельм, прусский король, был весьма охот до высокорослых солдат. Он экономил на всем, но только не в тех случаях, ко-

гда появлялась возможность приобрести статного рекрута для своей гвардии. Если не помогал денги, то в ход пускались другие, пусть и недовольные, средства. Прусская гвардия была самой высокорослой в Европе.

Однажды, прогуливаясь в окрестностях Берлина, Фридрих-Вильгельм увидел на поле дородного крестьянина необыкновенно высокого роста и довольно привлекательного. Монарх-гигантофил был просто потрясен таким редким произведением природы, и в его голове созрела интересная мысль.

— Послушай, ты не заму-жем? — спросил он.

— Нет, ваше величество.

— Тогда вот что, — король быстро написал записку и запечатал ее своим перстнем-печаткой. — Немедлен-

но отправляйся к капитану первой грендерской роты и вручи ему это послание.

— Слушаюсь, ваше величество!

Когда король удалился, девушка пошла на другой конец поля, где работала ее соседка, женщина преклонных лет, и уговорила ее отнести королевское письмо. Та добросовестно исполнила поручение.

Вскрыв письмо, написанное рукой короля, капитан изумился: в нем содержался приказ тут же объявлять подателю сего с правом фланговым грендером Фортманом, обладавшим самым высоким ростом среди всех гвардейцев. Это и было исполнено, несмотря на отчаяние Фортмана и крайнее изумление старухи...

После присоединения Си-

лезии сын Фридриха-Вильгельма, Фридрих II, на какое-то время утратил интерес к ратным делам, увлеченно занявшись садоводством. Но на силеской земле его саженью почему-то никак не хотели приживаться и засыхали. После ряда безуспешных попыток король заключил растерянно:

— Странно, я все делаю строго по правилам, посади столько деревьев, и хотя бы одно принесло какие-нибудь плоды...

Присутствовавший при этом французский герцог де Лизь так объяснил причину неудач монарха-садовника:

— Вероятно, это потому, ваше величество, что у вас могут расти только лавры...

Подборку подготовила П. ЛИСОВСКАЯ.

Сюрпризы книжных развалов

“ШАЛОСТИ” ГЕНИЕВ

Почему знаменитые люди не делали тайны из своей личной жизни

Почти на исходе прошлого века по парижским салонам прокатился скандальный слух: Виктор Гюго, слава и гордость Франции, соблазнил 22-летнюю дочь писателя Теофила Готье!

Ну и что? — говорили на это один, преумножаемые муж-чины. — В городе нет дома, где бы такое не происходило еже-часно.

— Но ведь ему — семьдесят! — закатывали глаза дамы.

Жюльетт Друэ в этих «обсуждени-ях» не участвовала, хотя у-кому-кому, а ей было что сказать. Сорок лет назад она — актриса-встретилась со знаменитым автором «Собора Парижского богома-тери», преподала ему несколько «уроков любви» и с той поры они не прерывали связи. Правда, иногда позволяли друг другу «отвлечь-ся», не делая, впрочем, из этого трагедии. Жюльетт могла бы по-ведать, как Гюго, обожающий ин-тимность, незаметно проводил свои любовники в дом через ка-кой-нибудь секретный ход. Утром, призналась однажды Жюльетт, он с весьма определенной целью мо-г привести «в гости» молодую про-ститутку, перед обедом — попу-лярную танцовщицу, к вечеру — знакомую даму из общества, а ночью посвящая столь же неуто-мимой Жюльетт. Любопытства ради она три года вела счет его пассиям, тщательно скрываям Гюго, и только тех, на которых он нечаянно «прокалялся», набра-лось, если ей верить, около 200.

Забегая вперед, сообщим: «у-влечения» на стороне никак не от-ражались на отношениях бывшей актрисы и великого писателя (с его волею — человеческими слабостями, странностями и прихотями) — 77 лет от роду Жюльетт умерла на руках Гюго, и последний зафик-сированный его «грек» неизменно преданного друга стал известен от его внука: юноша вошел в кабинет 80-летнего деда, когда тот был чрезвычайно занят молодой блу-женкой. Дед не растерялся, сост-рип:

— Смотри, Жорж, — воскликнул он, — кого называешь гением! Ли-чная жизнь знаменитого че-ловека всегда была дражайшей тайной для окружающих (и только для досужих обывателей)? — и в XV, например, веке, и в наши дни. Особенно если знаменитость — в элите слезы. Толпы поклонники и поклонники преследуют по пятам своих кумиров, жадно вылавливая из волн персудов подробности их бытования, — подслушно, быть может, и сравнивая с собой, сво-ими пороками, своим вполне за-урядным образом жизни... Кажет-ся, для удовлетворения этого спе-цифического интереса и высту-пила минская фирма «Красико» пе-реведенная с английского сбор-ник «Интимная сексуальная жизнь знаменитых людей». 26 исследо-вателей из США, Великобритании, Франции, Италии и Испании, не претерпевших на глубине в своих изысканиях, светил под одну об-ложку судьбы восточных монархов и влиятельных политиков, великих художников и музыкантов, фило-софов и литераторов... Но им — подчеркнем это — не понадобил-ось подыскивать «в замочную скважину». Выяснилось: звезды первой величины (по крайней мере те, которые попали в сборник), как правило, не зашувывали своих привязанностей, да и своих поро-ков. Так, Дюма-старший при слу-чае мог даже похвастаться, что является «отцом 500 незаконно-рожденных детей», а Ги де Мопас-

сан заключил неприличный и по-тогдашнему морским паром с Юста-вом Флорбером. Тот, видите ли, слушая разглагольствования со-брата по перу о собственной не-иссякаемой сексуальной потенции, позволил себе усомниться. И то-гда Мопассан, прихватив в свиде-тели случившегося тут приятеля, пове-з Флорбера в публичный дом, где в присутствии обоих, как ут-верждают биографы, в течение часа усердно опровергал его со-мнения.

Жадна плотских забав, мимо-летние связи горько аукнулись и-ным из героев сборника. Осел и о-глох от сифилиса Гюйя. Та же бо-лезнь преследовала и другого бо-льшого художника — Гогена, Ницше. Анри Марти Бейля, среди двухсот псевдонимов которого был самый известный — Стендаль.

«Подарок Венеры», утверждают авторы сборника, прерывает Шо-пенгауэра в женоненавистничестве, на долгие месяцы прикованного к постели и пораженного страхом, что начнет раздуриться мозг...

Такого рода шокирующие (осо-бенно нашего «аскетичного» чи-тателя) подробности почерпнуты из автобиографий, интервью, меди-цинских и юридических докумен-тов. Из мемуаров, оставленных знаменитостями, их родственника-ми, близкими и друзьями. Из от-кровенных писем. Иные великие и гениальные, несравненные куми-ры публики были подвержены, оказывается, тем же прегрешени-ям, оплошностям от принятых нор-м, что и их грешные почитатели, в чем зачастую не стеснялись призна-ваться, предпочитая искренность лицемерию. Конечно, поклонники подпольно нечто подобное, но как-то смущались, услышав подпо-дающие непосредственное призна-ние Эдит Пиаф: «У меня малень-кая грудь и маленький нос, но все же я привлекаю мужчин!» Может, в шутку, может, из бравады, она как-то оборонила, будто к 15 го-дам у нее уже было множество связей с мужчинами. Тем не ме-нее — факт: концертные турне по Европе и США приносили Эдит Пиаф миллионные доходы, и она тратила почти все эти деньги на друзей, на любовников, покупая кое-кому, допустим, целые гарде-робы одежды. После ее смерти не осталось практически никакого им-ущества, никаких средств. Не-разлучная сестра певицы записа-ла однажды некое монопог:

«Я не могу, когда в доме нет мужчины. Это хуже, чем быть без солнечного света. Без солнца в конце концов можно и обойтись — есть электричество. Но вот дом, в котором не висит где-нибудь муж-ская рубашка, не валютится где-нибудь мужские носки или галст-ук... Это просто убивает!»

Незадолго до кончины она об-рела так свое «солнце» — вышла замуж за Тео Сарапо, 26-летнего парикмахера. Ей тогда было 47 «хвостиком», что отнюдь не по-мешало взаимной любви.

Каждый вправе по собственно-му разумению воспринимать такие откровения. Но... Прозван, напри-

мер, что 74-летний Гете сделал предложение 20-летней Ульрике фон Левенцов, велимаршские ма-трони приписали морализаторам: «Фу! Какое бесстыдство!» Они столько забыли, как несколько де-сятилетий назад, наблюдая за раз-витием романа молодого Гете с Шарлоттой фон Штайн, матерью восьмерых детей, замужней интел-лигентной дамой, многие втайне завидовали ей.

«Майским солнцем в сентябрь-ской жизни» назвал такое послед-нее, страсть Генрих Ибсен, сам испытавший ее в 63 года. И нема-лое число знаменитостей на скло-не лет благодарили судьбу за то, что добрый осенний бес поступал-ся к ним в сердце.

В 53 года Рубенс женился на 16-летней, в совместных трудах об-заведясь затем с нею пятью от-прысками. Бросив ровесника-мужа, молодой бизнесмена, пе-реселилась к потрескавшемуся художнику Франсиско де Гойя Лео-кадия Вейс и спустя положенное время подарила 68-летнему мас-теру прелестную дочурку. Пабло Пикассо, пройдя испытание суп-ружеством с чередой спутниц, за-ключительный выбор спутниц в 80 лет, вступил в брак с юной красавицей Жаклин Ро, ради этого раз-рушившей свою прежнюю семью.

Увы, последний выбор — не всегда счастливый. Великий фран-цузский поэт Поль Верлен, стра-дая от одиночества, на закате сво-их дней сошелся с двумя старею-щими проститутками, не пережи-вшими и крикливыми. Они попере-менно удовлетворяли его не сообра-зующиеся с «правилами приличия» сексуальные инстинкты, площад-но ругались с ним, а порою и из-бавили, требуя, чтобы он больше писал стихов. И вот Верлен брал в руки перо, а как только рукописи была закончена, сожительницы выхватывали листки и бегали их продавать.

Куда удачнее (если не знать о-страдного финала) история по-страдного любви российского импе-ратора Александра Второго, отме-нившего в 1861 году крепостное право. На следующий год он, гла-ва большого семейства, лишь из-редка и не без успеха флиртуя-щий с придворными дамами, встретил на балу княжну Екатерину Долгорукову — подростка, пер-вые выведенного в свет. Она при-села перед государем в книжене, он внезапно покраснел, и оба ощу-тили, что притягивают, более то-го, желанны друг другу.

Четыре года терпеливо ожидал император, когда ей исполнится двадцать и можно будет, если Ека-терина ответит согласием, назна-чить свидание. Вскоре их встречи участились, княжна три, а то и че-тыре раза в неделю посещала Зимний дворец, своим ключом от-крывая потайную дверь в спальню Александра. Естественно, их связь обнаружилась. Екатерину попыта-лись смешать с грязью и даже уничтожить, однако император пресек истеричные вопли и уни-зительные оскорбления энергич-ной фразой: «Прочь! Она — жена моя перед господом!»

После того как Екатерина роди-ла четвертого ребенка, он отдал своей второй семье апартаменты в Зимнем, по совпадению прямо над комнатами умирающей от ту-беркулеза царицы Марии, урож-денной принцессы Гессен-Дарм-штадтской, и шумные детские игры немало досаждали недужной императрице.

Мария умерла в 1880 году. Че-рез 40 дней после похорон состо-ялось тайное венч

